

VTK kooskõlastusringil esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise tabel

Märkuse tegija	Märkuse sisu	Arvestamine / mittearvestamine
Taevaraadio OÜ	<p>Oleme päri valdava osa väljatöötamiskavatsuses (VTK) esitatud muudatustega, kuid sooviksime lisada neli olulist märkust:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Peame oluliseks kaitsta kohalikku raadioturgu Euroopa Liidus väljastatud meediateenuste lubade eest, mis ei sätesta kõrvaltingimusi ja võimaldaks edastada programmi oluliselt madalamate kuludega moonutades selliselt konkurentsiolukorda turul. 	Arvestatud, vastav regulatsioon lisatud.
	<ol style="list-style-type: none"> 2. Samuti vajab muutmist VTK punkt 3.4, mis hetkel võimaldab meediaregulaatoril lisada nõude, et eetris teavitatakse regulaarselt, et tegemist on testimisega. Selle nõude täitmine raadiojaamale, mis omab sagedusi ka teistest piirkondades, eeldab, et raadioprogrammi tootja peaks testitavale sagedusele tootma eriprogrammi, mis on ebamõistlikult kallis. Testimise teave teistel sagedustel on aga liigne müra jaama põhisageduste kuulajale. 	Arvestatud, testimise nõude teavitus on eelnõust välja jäetud.
	<ol style="list-style-type: none"> 3. VTK punktis 9.5 ei peaks enam eraldi välja tooma regionaalset ja üleriigilist luba, kuna uue seaduse eesmärk on muuhulgas lihtsustada raadiolubade liike, jagades need raadiolubadeks ja rahvusvahelisteks raadiolubadeks. 	Arvestatud.
	<ol style="list-style-type: none"> 4. Peale ajutise sageduste kolme või kuue kuulist edukat testimist (saades kindluse, et antud sagedus ei tekita häireid teiste ümbritsevate raadiote sagedustega), võiks selle sageduse konkursil aasta jooksul välja anda. See välistaks selle, et kuulajaid eksitatakse erinevate raadioformaatidega, sh erinevas keeles formaatidega. 	Selgitatud. Käesolev seadusemuudatus ei piira võimalusi viia sageduskonkursse läbi vastavalt reaalsetele vajadustele.
Duo Media Networks OÜ	<p>1. KOKKUVÕTE</p> <p>1.1 Kultuuriministeerium esitas kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks meediateenuste seaduse muutmise seaduse väljatöötamise kavatsuse paludes kooskõlastust 15 tööpäeva jooksul.</p>	

	<p>1.2 Duo Media Networks OÜ on Eesti televisiooni- ja raadioteenuse osutaja, kes esitab käesolevaga seisukoha eelnõu kohta. Kokkuvõtlikult esitame seisukoha lähtuvalt arusaamast, et täiendavad regulatsioonid televisiooni- ja ka raadiosektori tarbeks ei ole põhjendatud, samas kui nii trükiajakirjandus, välimeedia ja sotsiaalmeedia vajavad tõepoolest täiendavat seadusloomet tagamaks õiglane, võrdne konkurents turul.</p> <p>1.3 Kokkuvõtlikult esitame seisukoha seoses VTK-s puudutatud järgmiste küsimustega:</p> <p>1) Üldist huvi pakkuva sisu esiletoomise muudatus (peatükk 2);</p> <p>2) Teleprogrammide taasedastamise litsentseerimise muudatus (peatükk 3);</p> <p>3) Meediateenuste taasedastamise keelu laiendamine majautusettevõtetele jm kohtadele, mis on üldsusele avatud (peatükk 4);</p> <p>4) Ajutiste televisiooni ja raadiolubade regulatsiooni muudatus (peatükk 5);</p> <p>5) Meedialubade kõrvaltingimused, raadiolubade liigid ja konkursi korraldamise kord (peatükk 6).</p>	
	<p>2. ÜLDIST HUVI PAKKUVA SISU ESILETOOMISE MUUDATUS</p> <p>2.1 Kultuuriministeeriumi ettepaneku kohaselt soovitakse võtta üle AVMSD artikkel 7a, mis lubab liikmesriikidel võtta meetmeid, et tagada üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste sobiv esiletoomine.</p> <p>2.2 Sellise ettepaneku puhul leiab avaldaja, et põhjalikult tuleb kaaluda sellise muudatuse majanduslikku mõju; kaaluda „üldhuviteenuse“ sisustamist läbi sisukriteeriumite ning ka sellise muudatuse koostoimet meediavabaduseakti artikliga 19.</p> <p>2.3 Esmalt, planeeritav muudatus ei tundu toetavat meediavabaduseaktiga planeeritud muudatusi, eelkõige selle artikkel 19 sätestatud audiovisuaalmeedia pakkumise kohandamise õigust. Selle kohaselt peab kasutajatel olema õigus hõlpsasti muuta mis tahes seadme või kasutajaliidese vaikeseadeid, mis kontrollivad või haldavad juurdepääsu audiovisuaalmeedia teenustele ja nende</p>	<p>AVMSD artikkel 7a ülevõtmine käesolevast eelnõust välja jäetud.</p>

	<p>kasutamist, et kohandada audiovisuaalmeedia pakkumist vastavalt nende huvidele või eelistustele kooskõlas õigusaktidega. Kuigi viidatud uus norm ei peaks piirama AVMSD artikkel 7a võetud meetmeid, siis selle normi alusel loodav õigusega soovitakse anda vaadatava sisu prioritseerimise õigus just tavakasutajale. Nii on ka arikli 7a üle võtnud Saksamaa, samuti Itaalia seadusandja juba ette näinud, et kasutajal peab olema võimalik kergesti ja püsivalt individualiseerida pakkumiste või sisu sorteerimist või järjestamist ja seda olenemata artikkel 7a ülevõtmisest. Sealjuures rõhutame, et juba täna võimaldavad kõik suuremad televisiooniteenuse operaatorid kasutajatel enda jaoks EPG muutmist vastavalt kasutaja soovile.</p> <p>2.4 Teiseks, selge on, et vältima peaks olukorda, kus prioritseeritakse EPG-s ning programmi kavas ainult avalik-õiguslikke kanaleid, millisel juhul liiguks kõik erakanalid EPG-s tahapoole. Kui prioritseeritakse vaid avalik-õiguslikku sisu, võib selline ettepanek kommertskanalite puhul põhjustada vaatajate arvu vähenemist ja seega nende reklaami- ja sponsorlustulude vähenemist ning seega nende kasumlikkuse vähenemist. Madalam kasumlikkus ja madalam avastatavus võivad omakorda mõjutada negatiivselt nende võimet ja stiimulit investeerida atraktiivsesse ja/või Eestis toodetud sisusse. Sellise mõju ei tohi alahinnata.</p> <p>2.5 Ka Euroopa riikides, kus AVMSD artikkel 7a on siseriiklikkus õiguses ühel või teisel viisil kajastatu, on pigem valitud tee, kus prominentsust soovitakse tagada uudissaateid ja ajakirjanduslikku sisu sisaldavatele televisiooniprogrammidele, olgu need era- või avalik-õiguslikud kanalid (vt nt Saksamaa MStV, Iirimaa BAI).</p> <p>Üldhuviteenuste sisu osas keskendub näiteks Saksamaa määrus üldhuviteenuste sisu tootmise õiguslikule raamistikule ning hindamise kriteeriumid ei ole avalik-õiguslik versus era, vaid need sisust lähtuvad (nt uudissaadete olemasolu, omatoodangu osakaal, Euroopa teosed jmt).</p>	
	<p>3. TELEPROGRAMMIDE TAASEDASTAMISE LITSENTSEERIMISE MUUDATUS</p> <p>3.1 Kultuuriministeeriumi ettepaneku kohaselt soovitakse Eesti tegevusloast muud luba omava teleprogrammi taasedastamiseks viia</p>	<p>Selgitatud.</p> <p>Loamenetluse asemel on sätestatud eelnõus taasedastamisteatise regulatsioon, mis kehtib audiovisuaalmeedia teenusele, mis ei kuulu Euroopa Liidu</p>

<p>sisse eelhindamine, s.h. litsentsikohustus TTJAlt: <i>Meediateenuste seadust täiendatakse §-ga 37¹, millega nähakse ette, et teisest Euroopa Liidu liikmesriigist ja väljastpoolt Euroopa Liitu pärit meediateenuse taasedastamiseks Eesti territooriumil on vajalik programmi omaniku (valdaja) nõusolek ning taasedastamise luba TTJA-lt.</i></p> <p>3.2 Sellise täiendava süsteemi rakendamine on pigem põhjendamatult, äärmisel koormav nii regulaatorile kui turuosalistele ning tekitab küsimusi nii AVMSD kui konventsiooni vaatest.</p> <p>3.3 Kultuuriministeerium selgitab, et Läti ja Leedu litsentsisüsteem oli see, mis võimaldas neil ennetada propagandakanalite jõudmist vaatajaskonna ette. Selline järeldus ei ole õige – nimelt abistas Läti ja Leedu regulaatori tegevust asjaolu, et regulaatoril oli juba varem Eestis puudunud pädevus kanalisisu alusel otsustada edastamise keelamine. Selle puuduse on seadusandja tänaseks, alates 09.03.2022 parandanud meie seadusandluses läbi MeeTs § 51 lg 2, 3 ja 4. Seega, sisu osas otsuste tegemise võimalus ei saa enam olla põhjuseks plaanitud muudatuse sisseviimiseks.</p> <p>3.4 Enamgi veel, selline eelhindamine on äärmisel ressursikulukas ning põhjendused sellest, et see hoiab ressursi kokku, sest siis ei pea pärast hindama, on asjakohatud. Nimelt – üksikute õigusvastast sisu sisaldavate kanalite piiramiseks ei ole ühelgi juhul vajalik hakata eelhindama kõiki Eestis kättesaadavaid kanaleid. Seda sedastab endale vasturääkivalt Kultuuriministeerium ka ise VTK lk 17- 18 viidates „mitu korda suuremale töö- ja ajamahule võrreldes tavapärase loaga ning vajadusele konsulteerida erinevate asutustega“.</p> <p>3.5 Viimaks, selline, üldine eelhindamise ja loasüsteem toob kaasa vajaduse hinnata seda nii AVMSD kui konventsiooni taasedastamise vabaduse põhimõtte perspektiivist. Sisuliselt saab audiovisuaalse meediateenuse vastuvõtmise ja taasedastamise vabadust piirata vaid erandjuhtudel (näiteks AVMSD käsitletud artiklis 3). Selge vastuolu on ilmne kui lugeda direktiivi artiklid 3(2), mis need erandjuhud (s.h. konsultatsiooni komisjoniga) sätestab: „Teisest liikmesriigist pärit televisiooniprogrammi piiramine on AVMSD regulatsiooni</p>	<p>liikmesriigi jurisdiktsiooni alla. Taasedastamisteatise menetlemisel ei toimu kanali sisu eelhindamist.</p>
--	--

	<p><i>kohaselt õigustatud ja võimalik ainult ajutiselt ning järgmistel tingimustel (art 3 (2))/.../“.</i></p> <p><i>Sama sedastab preambula p 36: „Nõue, et päritoluliikmesriik peaks tagama ringhäälingusaadete vastavuse käesoleva direktiiviga kooskõlastatud siseriiklike õigusaktidega, on liidu õiguse kohaselt piisav tagamaks ringhäälingusaadete vaba liikumine, ilma et vastuvõtjaliikmesriikides teostataks samadel põhjustel teistkordset kontrolli. Vastuvõtjaliikmesriik võib siiski erandjuhul ja eritingimustel ajutiselt peatada telesaadete taasedastamise.“</i></p> <p>Asjaolu, et MeeTS § 51 on mugavalt unustanud AVMSD ülevõtmisel tuua seadusesse sõna „ajutiselt“ ning sedastanud hoopis TTJA õiguse „teha lõpetamise ettekirjutuse“ kätkeb juba iseeneses vaieldavad ebaõiget ülevõtmist. Selline üldine eelhindamine ja loakohustus aga ei mahuks enam kuidagi AVMSD art 3 reguleerimisesemesse. Enamgi veel, seda järeldust kinnitab ka see, et nimetatud vabadus kannab endas kodu Euroopa Liidu üldist piirideta teenuste ja kaupade siseturu põhimõtet – nagu on seadusandja selgitanud ka AVMSD preambula punktis 8:</p> <p><i>„On hädavajalik, et liikmesriigid tagavad kõigi selliste toimingute vältimise, mis võivad ohustada teleprogrammide vaba ringlust ja nendega kauplemist või mis võivad soodustada valitseva seisundi tekkimist, mis võib põhjustada televisiooni kaudu edastatava teabe ja kogu teabelevisectori mitmekesisuse ja vabaduse piiramist.“</i></p> <p>Tuleb ka rõhutada, et Euroopa Kohus on järjekindlalt rõhutanud, et teenuste osutamise vabaduse piiranguid, nagu ka aluslepingu keskse põhimõtte iga erandit, peab tõlgendama kitsendavalt.⁴</p> <p>3.6 Seega ei ole Kultuuriministeeriumi esiletoodud kaalutlustel muudatus põhjendatud.</p>	
	<p>4. MEEDIA TEENUSTE TAASEDASTAMISE KEELU LAIENDAMINE MAJAUTUSETTEVÕTETELE JM KOHTADELE, MIS ON ÜLDSUSELE AVATUD</p> <p>4.1 Kultuuriministeeriumi ettepanek on, et sätestada seaduses võimalus teha ettekirjutus taasedastamise lõpetamiseks, kui teenuses on rikutud MeeTS § 19 nõuded jmt.</p>	<p>Selgitame. Antud ettepanek suurendaks ebaproportsionaalselt halduskoormust nii ettevõtetele kui riigile, eeldaks uue loaliigi või teavitamiskohustusega tegevusala lisandumist. Seadusemuudatuses pakutav teavitamiskohustuse lahendus annab TTJA-le õigused nõuda keelatud telekanalite edastamise lõpetamist kõigilt üldsusele avatud kohtades, sh majutusasutustes.</p>

	<p>4.2 Sellise muudatuse tegemine meediateenuse seaduses hägustaks vaid seaduse reguleerimiseset ning ei vastaks heale õigusloome tavale. Nimelt, Kultuuriministeeriumi kirjeldatud probleemi olemasolu korral on võimalik õiguspoliitiliselt see lahendada läbi selle, et elektroonilise side seaduses nõutakse kõikidelt majutusasutuselt kohustust registreerida oma majasisene võrk kui elektroonilise side võrk, mille kaudu taasedastatakse (audioviisuaal)meedia teenust üldsusele (olgu selleks siis andmesidevõrk, kaabellevivõrk vmt). Sellisel juhul rakenduks üldsusele pakkumisele elektroonilise side teenuse seadus koos selles sisalduva sunnivõimuga (s.h. läbi MeeTS § 19) ning ei ole vajalik hägustada meediateenuse seaduse rakendusala.</p>	
	<p>5. AJUTISTE TELEVISIOONI JA RAADIOLUBADE REGULATSIOONI MUUDATUS</p> <p>5.1 Kultuuriministeeriumi ettepanek on, et sätestada seaduses samaväärselt TTJA 2022. aasta kevadel sõnastatud põhimõtted, millest edaspidi ajutiste raadiolubade väljastamisel lähtutakse. Need on järgmised:</p> <p>5.1.1 samal ajal võib kehtida kuni kolm ajutist raadioluba ühe meediateenuse osutaja kohta kokku maksimaalselt kolmes levipiirkonnas levimiseks. Põhimõtete raames käsitletakse ühe meediateenuse osutajana kõiki neid meediateenuse osutajaid, kelle juhatuse liikmed või tegelikud kasusaajad on samad isikud;</p> <p>5.1.2 ühte raadioprogrammi võib edastada samas levipiirkonnas kuni kuus kuud viimase 12 kuu jooksul;</p> <p>5.2 Kultuuriministeeriumi põhjenduseks on, et ajutisi lube ei kasutata enamasti sündmuste kajastamiseks (n-ö MM-i või MK-etapi raadio), vaid raadioprogrammi olemasoleva leviala paindlikuks laiendamiseks konkursside vahelisel perioodil või juhul, kui konkursi käigus ei õnnestunud meediateenuse osutajal soovitud levipiirkondadesse laieneda.</p> <p>5.3 Samas, vaidlust ei ole selles, et ajutised raadioload ei ole praktikas piiratud ressurss – see tähendab, et neid saab taotleda ja need väljastatakse ressursi olemasolul ning neile ei korraldata mistahes konkursse. Vastupidi, kui sagedus on olemas ja tehakse</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Seaduseelnõu kehtestab kõigile turuosalistele üheselt mõistetavad reeglid.</p>

	<p>taotlus, siis rahuldatakse see vastavalt „kes ees, see mees“ põhimõttele. Enamgi veel, konkurentsiolekorra kaitsmise eesmärk jääb Duo Media Networks OÜ-le segaseks - konkurentsiolekorra kahjustumine lokaalse leviga kolme-kuu pikkuste lubadega tegutsemisel ei saa muuta raadioturu konkurentsiolekorda.</p> <p>5.4 Ei ole asjakohane viidata 2022 kevadel TTJA poolt vastuvõetud põhimõtetele, kui senisele õiguspärasele lahendusele. Nimelt on põhimõtete alusel toimumas halduskohtumenetlus, milles tõusetunud küsimusteks on:</p> <p>5.4.1 Põhiõiguste riive. PS § 31 kohaselt on Eesti kodanikel õigus tegelda ettevõtlusega ning koonduda tulundusühingutesse ja -liitusesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra. Ettevõtlusvabadus laieneb PS § 9 lg 2 kohaselt ka juriidilistele isikutele. Õiguskirjanduses on selgitatud, et ettevõtlusvabadust riivavad üldistatult mis tahes keelud ja piirangud (sh ka planeeringutest tulenevad) mõne majandustegevusega tegeleda, isikule pandud teavitamiskohustused ettevõtlusega tegelemise korral, loakohustused, sh tegevusloaga kõrvalkohustuste või tingimuste kehtestamine, hoolsuskohustused, mida majandustegevuses tuleb järgida ja muud kõrvalkohustused. Seega, raadiolubade saamise kohustus ning raadiolubade väljastamisele seatavad piirangud riivavad ettevõtlusvabadust.</p> <p>5.4.2 Piirangute materiaalne seaduspärasus. PS §-st 3 tuleneb samuti, et põhiõiguste riivel peab olema seaduslik alus (seadusliku aluse nõue) ning need piirangud peavad olema proportsionaalsed saavutatava seadusliku eesmärgi suhtes. Raadioload on valdkonnas tegutsevatele ettevõtjatele eluliselt oluline piiratud ressurss, mida haldab ja opereerib TTJA. Ajutiste raadiolubade andmise tingimused on sätestatud kinnise loeteluna seaduses, s.t: - täidetud käesoleva seaduse §-s 32 nimetatud tingimused; - programmi edastamiseks, mis on ajutise iseloomuga; - programmi edastamiseks, mille edastamise eesmärk on kajastada konkreetset sündmust. Selliste uute tingimuste kehtestamine eeldab võimalike uute piirangute mõjude ning põhjuste legitiimsuse täielikku analüüsi – kas piirang on vajalik</p>	
--	---	--

	<p>demokraatlikus ühiskonnas ning on proportsionaalne. Põhiõigusi riivava meetme, poliitika puhul on nõutud, et see oleks ka selge ja ühene. Antud juhul on ettepanek ebaselged. Näiteks jääb ebaselgeks, kas konkreetselt iga ajutine raadioluba võib kehtida kolmes levipiirkonnas või kõik kolm võivad kehtida kokku kuni kolmes levipiirkonnas. Samuti, kas kõik juhatuse liikmed ja lõplikud kasusaajad peavad olema samad või piisab osalisest kattuvusest.</p> <p>5.4.3 Piirang peab olema proportsionaalne. Proportsionaalsuse põhimõtte koosneb kolmest elemendist: esiteks, meede peab olema sobiv eesmärgi saavutamiseks; teiseks, meede peab olema vajalik ja mitme samaväärse meetme seast tuleb valida meede, mis on isikutele kõige vähem koormav; kolmandaks, meede ei tohiks olla soovitud eesmärgiga võrreldes eaproportsionaalselt koormav. On põhjust kahelda, kas isegi see proportsionaalsuse kriteerium on täidetud, sest näiteks ühtse kasusaaja kriteerium osutub eesmärgi mitte saavutamaks, kui näiteks ajutisi lubasid soovib taotleda järjestikku või rohkemates levipiirkondades ning „kasusaaja kriteeriumi“ vältimiseks võib lihtsalt esitada taotlused erinevate perekonna liikmete poolt (arvestades, et taotlejaks võib olla ka füüsiline isik). Nagu ka Kultuuriministeerium nendib, on ajutiste raadiolubade eesmärk olnud nende abil testida raadiosagedusi, veenduda nende kvaliteedis ja tuvastada võimalikud tehnilised probleemid raadiolevis (nt kas üks sagedus hakkab mõnda kasutuses olevat sagedust segama) ning samuti ei ole riigil mõistlik niigi piiratud sagedusressurssi pikalt kasutusest hoida (kui leidub uusi sagedusi, mis teoreetiliste andmete põhjal tunduvad raadiotegemiseks kasutatavad olema, siis on mõistlik neid algatuseks ajutiselt kasutusse anda, laiendades nii raadiotevijate võimalusi tegutsemiseks ja samas veendudes uue sagedusressursi pikaajalises kasutuskõlblikkuses). Teiseks, meede peab olema vajalik ning mitme samaväärse meetme seast tuleb valida meede, mis on isikutele kõige vähem koormav. Kõigist võimalustest saavutada eesmärgi „turukorrastamine“, on valikuks meede, millega luuakse seadusest tulenevale kolmele tingimusele täiendavad tingimused, mis loob uudsed piirid nii selles, mitu ajutist raadioluba võib üldse isikul olla,</p>	
--	--	--

	<p>mitmes levipiirkonnas võivad need kehtida, luuakse kohustuslik intervall ning seatakse ühtse kasusaaja tingimus. Veelgi enam – samaväärseid meetmeid on veel arvukalt. Näiteks piisaks üldise raadiosageduste halduse põhimõtete muutmisest selliselt, et konkursid püsivatele raadiolubadele toimuks tihedamine. Seega TTJA ettepaneku kohaste tingimuste kogum ei ole kindlasti „vähim koormav“ abinõu. Kolmandaks, meede ei tohiks olla soovitud eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalselt koormav. Selline meetmete kogum ei ole mõõdukas. Abinõu mõõdukuse üle otsustamiseks tuleb kaaluda ühelt poolt põhiõigusse sekkumise ulatust ja intensiivsust ning teiselt poolt piirangu eesmärgi tähtsust. Mida intensiivsem on põhiõiguse riive, seda kaalukamad peavad olema seda õigustavad põhjused. Antud juhul on viidatud vaid vajadusele korrigeerida turupraktikat ning tagada võrdne kohtlemine kõigile turuosalistele. Ometi on MeeTS § 37 alusel ja seadust tulenevate tingimuste piires praktikas väljastatud ajutisi lubasid mitukümmend aastat ning mistahes ettevõtlusvabadust üles kaaluvaid suuri probleemkohti ei ole aktuaalsena tõusetunud. Asjaolu, millele viitab Kultuuriministeerium – lubade arv on kasvanud, ei ole üksi selliseks põhjuseks.</p>	
	<p>6. MEEDIALUBADE KÕRVALTINGIMUSED, RAADIOLUBADE LIIGID JA KONKURSI KORRALDAMISE KORD</p> <p>6.1 Konkreetsetes peatükis on kaks teemat – üks seondub raadiolubadega ning teine rahvusvaheliste televisioonilubade kõrvaltingimustega.</p> <p>6.2 Raadiolubadega seonduvad ettepanekud on mõistlikud ja vajalikud nii selles, et tegemist on kas Eesti või rahvusvahelise raadioloaga ning läbi kõrvaltingimuste seadmise õiguse suunamist TTJA-le vähendatakse raadiolubade protsessi ühe kuu võrra.</p>	
	<p>6.3 Rahvusvaheliste televisioonilubadega seonduvalt ei võimalda Kultuuriministeeriumi ettepaneku kohaselt praegu MeeTS-i § 40 lõige 3 seada kõrvaltingimusi rahvusvahelistele televisioonilubadele ning see on loonud ebasoovitava olukorra, kus välditakse nt eesti autorite teoste edastamise kohustust. Seega tuleks ka rahvusvaheliste</p>	<p>Selgitame. Eesti kultuuri ekspordi toetamine on igati mõistlik kultuuripoliitiline eesmärk. Eesti teoste viimist teiste riikide auditooriumiteni tuleks senisest enamgi toetada. Üleeuroopalise levikuga kanalil on sihtriikideks kõik Euroopa riigid, mitte Eesti üksinda.</p>

	<p>televisioonilubade puhul rakendada kõrvaltingimusi (nt Eesti autorite teoste edastamine) juhul kui rahvusvahelise televisiooniloa sihtriik on ka Eesti.</p> <p>6.4 Selline ettepanek on Kultuuriministeeriumi poolt ühelt poolt mõisteta, kuid teiselt poolt lühinägelik. See jätab kõrvale võimaluse, et nt üle-euroopa levikuga kanalid sooviks taotleda luba just Eesti territooriumil (sest isegi kui Eesti on üheks sihtriigiks, ei ole Eesti autorite teoste sisaldumine signaalis ääriselt ega ratsionaalselt mõistlik näiteks Poola territooriumile edastatavas signaalis). Ka siin rakendub koheselt küsimus televisiooniteenuse taasedastamise vabadusest kui AVMSD ja kogu EL audiovisuaalmeedia sektori regulatsiooni aluspõhimõttest (vt ülal p 3.5).</p> <p>6.5 Enamgi veel, selline ettepanek oleks takistuseks Eesti televisiooniettevõtjate programmide levikule rahvusvahelise loa alusel (nt Eestis rahvusvahelise televisiooniloa alusel Lätis ja Leedus edastatav televisioonikanal) – sest teises riigis ei ole „Eesti autorite teoste“ levik ei mõistlik, vajalik ega vaataja ja kommertshuvi puudusel võimalik. See tähendaks, et rahvusvaheline televisiooniluba muutub oma sisult tühjaks ja mittefunktsioneerivaks loaks, mida rahvusvahelise levikuga Eesti televisiooniteenuse osutaja kasutada ei saaks. Selliseks õigus- ega kultuuripoliitiliseks valikuks ei ole ühtegi mõistlikku põhjendust.</p>	<p>Pakutud seadusemuudatus on vajalik selleks, et tegelikult ainult Eesti turule suunatud kanal ei saaks rahvusvahelise loa abil luua endale konkurentsieelist teiste Eesti turul tegutsevate kanalite ees. Pealegi on Eesti teoste mahu kehtestamisel diskretsiooniruum – rahvusvahelise loa alusel tegutsevate kanalile, mis on lisaks Eestile sihitud veel näiteks kümne riigi auditooriumile, ei pea kehtestama kohustust täita programmist näiteks 30% Eesti autorite teostega, see võib olla ka näiteks 5% või 10%.</p>
	<p>6.6 Ettepaneku teiseks osaks on uuema sisu eelistamine vanema sisu ees läbi kõrvaltingimuse seadmise võimaldamise MeeTS-is. Kuidas on kultuuripoliitiliselt õigustatud eeldada või ka nõutada, et just uuem sisu on vaatajale ja üldsusele väärtuslikum, kui vanem sisu, jääb VTS-st arusaamatuks. Põhjenduste puudumisel sellisel selgelt sisu piiraval meetmel põhiseaduslikku alust ei ole.</p> <p>Allakirjutanud on küsimuste tekkimise korral valmis mistahes täiendavaid selgitusi andma.</p>	<p>Selgitame. Siin pole tegu uuema toodangu eelistamisega millegi arvelt ega uue nõudega, vaid sooviga täpsustada kehtivas MeeTS-os ja AVMSD-s sätestatud sellekohaste nõuete täitmist. MeeTS-i § 8 lg 4 sätestab nõude, et sõltumatute tootjate loodud Euroopa päritolu tööde seas peab olema ka uuemaid töid, mis on toodetud viimase 5 aasta jooksul. See norm tugineb omakorda AVMSD artiklis 17 märgitule.</p>
Eesti Meediaettevõtete Liit	<p>Eesti Meediaettevõtete Liit (edaspidi Meedialiit) tänab võimaluse eest avaldada arvamust meediateenuste seaduse muutmise seaduse VTK osas.</p> <p>VTK seletuskiri viitab vajadusele arvestada meediateenuse seaduse muutmisel lähiaastatel jõustuva Euroopa Meediavabadusaktiga</p>	<p>Selgitame. Praegu on ennatlik seostada MeeTS-i muudatusi EL EMFA tulevaste normidega, mille osas EL-s töö alles käib. EMFA määruse tervikjõustumine võib toimuda 2026. aastal, kuid MeeTS-i muudatused tuleb jõustada kindlasti varem, arvestades ka 2024. aastal toimuvat uut raadiolubade</p>

	<p>(European Media Freedom Act (EMFA)). Meedialiit nõustub selle seisukohaga kuna EMFA jõustumine muudab oluliselt Eesti meediamaastikku ning tänase iseregulatsiooni asemel muutub ajakirjandus oluliselt reguleeritumaks. Seoses sellega peame vajalikuks välja tuua ja rõhutada järgmist:</p> <p>1. Meedialiit leiab, et seoses VTK aruteluga on kohane ja õige aeg alustada sihtgruppidega diskussiooni ka EMFA alusel Euroopa meediateenuste nõukotta (nõukoda) esindaja nimetamise võimalusi.</p> <p>1.1. Tänane EMFA eelnõu näeb ette, et nõukotta nimetatakse Euroopa meediavabaduse määruse kohaselt „riigi reguleeriv asutus või organ“ – asutus või organ, mille liikmesriik on määranud vastavalt direktiivi 2010/EL artiklile 30. Direktiivi 2010/EL artikli 30 kohaselt võtavad liikmesriigid asjakohaseid meetmeid, et anda üksteisele ja komisjonile käesoleva direktiivi sätete, eelkõige artiklite 2, 3 ja 4 kohaldamiseks vajalikku teavet, eelkõige liikmesriikide pädevate sõltumatute reguleerivate asutuste kaudu.</p>	<p>konkurssi. Kuna EL-is on EMFA normid alles kujunemisjärgus, siis nendega praeguses faasis MeeTS-is arvestamine oleks ennatlik.</p>
	<p>1.2. Täna kehtiva meediateenuste seaduse kohaselt on Eestis meediavaldkonna riiklikuks järelevalveasutuseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA). TTJA on meediateenuste seaduse alusel järelevalvet teostav organ, kes jälgib muuhulgas meediateenuse seaduse täitmist (näitleks teostab järelevalvet eestikeelse sisu ja reklaami osas).</p> <p>1.3. Ameti põhimääruse § 1 lg 1 kohaselt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus. Eeltoodust tulenevalt peaks Euroopa meediavabaduse määruse kohaselt nii era- kui ka riigimeedia sõltumatust kontrollima täitevvõim. Näiteks peaks Euroopa meediavabaduse määruse artikli 24 lõike 3 kohaselt Eestis TTJA, s.o täitevvõim jälgima riikliku reklaami jaotamist meediaturgudel.</p> <p>1.4. Meedialiit nõustub, et tänase meediateenuse seaduse järelevalve teostamiseks võib TTJA olla kohane asutus, kuid EMFA nõukotta kuulumiseks peaks Eesti esindaja olema ajakirjandusekspert, mitte tehnilise järelevalve ekspert. Seetõttu teeme ettepaneku avalda</p>	<p>Selgitame. EMFA nõukoda ja teised võimalikud struktuurid ei ole käesoleva muudatuse sisuks.</p>

	diskussioon võimaluse üle muuta meediateenuste seaduse järelevalve osa ning täiendada seadust võimalusega nimetada EMFA nõukotta meedialiidu poolt volitatud isik.	
	2. Meedialiit on täielikult ja absoluutselt vastu VTK-s toodud seisukohale nagu saaks täitevvõim (TTJA) olla terve meediaturu mõttes sõltumatu meediaregulaator (isegi siis kui see toob kaasa VTK-s boonuseks väljatoodu, et raadiolubade konkurss lõheneb 1 kuu võrra). Ajakirjandus saab olla sõltumatu üksnes siis kui ta ei ole ei otseselt ega kaudselt allutatud täitevvõimu kontrollile. EMFA peamiseks eesmärgiks on kaitsta meediaväljaannete sõltumatust ja pluralismi meediaturul, ajakirjandust täitevvõimule allutades tegutseks Eesti EMFA peamisele eesmärgile vastassuunas.	Tulevase EMFA määruse rakendamine pole praegu käsil oleva MeeTS-i muutmise teema. Need on eraldi küsimused, mida saab arutada ja otsustada siis, kui EMFA määrus on EL-is vastu võetud.
	3. Arusaadavalt ei vaidle Meedialiit vastu sellele, et TTJA teostab audiovisuaalmeedia osas tehnilist järelevalvet, väljastab lubasid ja asub samme ebasobiva sisu (sh Vene Föderatsiooni propaganda) kättesaadavuse piiramiseks.	Teadmiseks võetud.
	4. Audiovisuaalmeedia direktiivi artikkel 7a ülevõtmise osas toetab Meedialiit oma liikmete poolt VTK-le antud arvamusi.	AVMSD artikkel 7a ülevõtmine käesolevast eelnõust välja jäetud.
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL)	ITL-i kuuluvad sideettevõtjad toetavad Kultuuriministeeriumi poolt VTK-s seatud eesmärgi korrastada Eesti inforuumi. Nõustume, et riigil peavad olema võitluseks sõjapropagandaga märksa tõhusamad vahendid, kui on olnud seni. ITL-i liikmed on hea meelega valmis kaasa mõtlema, et leida tõhusaimad lahendused Eesti inforuumi kaitseks sõjapropaganda, vihkamisele või vägivallale kihutamise või muul viisil riigi julgeolekut ohustava info vastu. Siiski asuvad ITL-i kuuluvad sideettevõtjad seisukohale, et mitmed VTK-s välja pakutud meetmed (konkreetsemalt kanalite järjestamise nõue ning teleprogrammide taasedastamise litsentseerimise kohustus) ei ole sobivad lahendused, sest nende rakendamine oleks väga keeruline ja tooks kaasa ebamõistliku halduskoormuse ning neist saadav kasu oleks minimaalne. Samuti ei adresseeri need meie	Teadmiseks võetud.

	<p>hinnangul tegelikku probleemi, milleks on propagandakanalite tarbimine interneti ja nn satelliittaldrikute ning muude lisaseadmete vahendusel.</p>	
	<p>1. Kanalite järjestamise kohustus <u>Peame VTK-s välja pakutud kanalite järjestamise nõuet ebamõistlikuks meetmeks järgmistel põhjustel:</u></p> <p>1) Praktikas ei ole täiendav regulatsioon vajalik, kuna eesti vaatajate hulgas populaarsed kanalid on telekavas nagunii kõige ees.</p> <p>2) Milliseid kanaleid millises järjekorras klient näeb, sõltub millise paketi ja millised teemakanalid klient on tellinud. Sõltuvalt televisiooniteenuse osutajast, saavad vaatajad kas ise järjestada enda kanalid või luua enda lemmikkanalitest nimekirju ja sideettevõtja poolt pakutud järjekorda mitte läbi vaadata.</p> <p>3) Oleme seisukohal, et kanalite järjestamisel ei oleks olulist ja sisulist mõju inimeste infotarbimisele. VTK esitab eelduse, et muudatuse tulemusel nõuab vähem üldist huvi pakkuvate kanaliteni jõudmine vaatajatelt senisest suuremat pingutust ja see parandab inimeste meediatarbimist. Selline eeldus ei pea paika. Kanalite järjestus ei pane inimest huvituma kanali sisust ja pingutus huvipakkuva kanalini jõudmiseks on olematu. Kui Vene telekanalitele kehtestati piirangud, soetasid inimesed lisaseadmeid, et nad saaksid Vene telekanaleid edasi tarbida, mis on oluliselt suurem pingutus kui telekavas kanali vahetamine. Seega eeldab infotarbimise muutmine muud lähenemist. Kanali otsimine saatekavast ei ole mõjuv meede.</p> <p>Seetõttu ei toeta ITL-i kuuluvad sideettevõtjad kanalite järjestamise kohustuse kehtestamist MeeTS-is. Juhul, kui riik siiski otsustab audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi art 7a üle võtta, siis tuleb defineerida mõiste „üldhuvi kanal“, kuna sellise mõiste tähendust ei ole võimalik tuletada ühegi teise allika alusel. Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 5 lg 3 sätestab küll üldhuviteenuse osutaja mõiste, kuid arvestades seal toodud mõiste sisu, ei ole võimalik jõuda arusaamisele, millised kanalid võiksid olla üldhuvi</p>	<p>AVMSD artikkel 7a ülevõtmine käesolevast eelnõust välja jäetud.</p>

	kanalid. VTK-st ei ole võimalik ka aru saada, millisel juhul loetakse üldhuvi kanalid esiletõstatuks.	
	<p><u>2. Teleprogrammide loa taotlemise kohustus</u></p> <p>Teleprogrammide taasedastamise litsentseerimise võimaldamise osas tooks VTK-s pakutud lahendus TTJA-le ja ettevõtjatele kaasa <u>suured bürokraatia, aja- ja ressursikulud</u>, mistõttu ei toeta ITL-i kuuluvad sideettevõtjad sellise kohustuse kehtestamis MeeTS-is.</p> <p>Nimelt peab VTK-s toodud protsessi kohaselt, mille järgi litsentsi taotleb taasedastaja, TTJA analüüsima iga taasedastaja puhul iga kord iga kanalit. Seega, lähtuvalt VTK p 11.2.2.1 toodud andmetest, kontrollib TTJA mõningaid taasedastatavaid kanaleid ligikaudu 30 korda. See on ebamõistlik halduskoormus TTJA-le.</p> <p>VTK-s kirjeldatu kohaselt peaksid taasedastajad ka jälgima iga taasedastatava kanali juhtorganeid ja tegelikke kasusaajaid ning nende muutuse korral iga kordselt TTJA-d teavitama, mis võib tähendada, et TTJA saab mõne kanali kohta 30 teavitust. Sellise kohustuse panemine taasedastajale on ebamõistlik. Igapäevastes kestvates ärisuhetes ei ole taasedastajal sellise informatsiooni saamine televisiooniprogrammi omanikult lihtne. Muudes riikides ei ole selline informatsioon avalikult kättesaadav ja Eesti taasedastaja on televisiooniprogrammi omanikul väike äripartner, kelle soovid ei pruugi telekanali omaniku jaoks olla olulised. Samas, kui sellist informatsiooni soovib regulaatorasutus ja selle tagajärjeks võib olla litsentsist ilma jäämine, on televisiooniprogrammi omanikul oluliselt suurem motivatsioon sellist informatsiooni anda.</p> <p>Seetõttu leiame, et kui riik soovib loa taotlemise kohustuse kehtestada ja see on piisavalt põhjendatud ja õiguslikult võimalik (arvestades ka EL-i õigusakte), siis peaksid televisiooniprogrammi omanikud olema need, kes litsentsi taotlevad. Seda järgmistel põhjustel:</p> <p>1) Ainult televisiooniprogrammide omanikel on kogu info, mida riik neilt ootab.</p>	<p>Selgitatud.</p> <p>Loamenetluse asemel on sätestatud eelnõus taasedastamisteatise regulatsioon, mis kehtib audiovisuaalmeedia teenusele, mis ei kuulu Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla.</p> <p>Jääme VTK-s toodud ettepaneku juurde, et taasedastamisteatise (loa asemel) edastavad taasedastajad, mitte televisiooniprogrammi omanikud. Samas ei kohusta me enam taasedastajaid esitama tegelike kasusaajate andmeid, vaid soovi korral saab TTJA selles osas konsulteerida julgeolekuasutustega ja Rahapesu Andmebürooga.</p> <p>TTJA-le tuleb esitada dokument, mis tõendab, et isikul on õigus vastavat kanalit Eestis edastada. See võib olla näiteks litsentsileping või väljavõte litsentsilepingust. Eraldi dokumendi koostamist TTJA jaoks ei oodata.</p>

	<p>2) Ebamõistlik on panna see kohustus televisiooniprogrammide taasedastajatele, kes peaks hakkama pidevalt tegelikke kasusajaid seirama.</p> <p>3) Kanalitele vastava kohustuse panek on mõistlikum, sest siis peaks TTJA hindama ühte kanalit ühe korra, mitte väljastama sama kanali osas mitmeid litsentse erinevatele taasedastajatele. Sellise süsteemi kohaselt tegeleb TTJA, lähtuvalt VTK p 11.2.2.1 toodud andmetest, ühe korra ligikaudu 70 kanaliga, mitte 30 korda 70 kanaliga.</p> <p>4) Meile teadaolevalt ka muudes riikides kasutusel oleva süsteemi kohaselt taotleb litsentsi ikkagi telekanal, kes soovib riigis taasedastatud saada ja taasedastaja on kohustatud kontrollima litsentsi olemasolu, kuid ei taotle kanali eest litsentsi.</p> <p>Leiame, et kui kanalitele eellitsenseerimine kehtestatakse, on mõistlik kehtestada see lisatingimusega, et kõik need kanalid, mis praegu levis (ehk mis pole sanktsioneeritud), saaksid automaatselt loa ja menetleda oleks vaja ainult uusi kanaleid.</p>	
	<p>Lisame, et pärast vene telekanalitele piirangute kehtestamist ei ole Eesti inforuumi teed üles leidnud ca 40 000 teleleibkonda. See on terav probleem, mis vajab lahendust, aga mida VTK meie hinnangul ei adreseed. Propagandaga võitlemiseks on aga äärmiselt oluline nende leibkondadega tegeleda ja leida lahendus, kuidas nad Eesti inforuumi tuua. Nad ei tarbi Eesti suurte taasedastajate televisiooniteenuseid, mistõttu ülalkirjeldatud meetmed neile ei mõju. Kuna VTK-st nähtub, et riik on valmis teemaga tegelemisse panustama, siis tuleks see ressurss suunata tegeliku probleemi lahendamisse. Teeme ettepaneku ühiselt koos Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti esindajatega arutada, milliseid tehnilisi lahendusi oleks riigil võimalik piiramiseks kasutada.</p> <p>Lõpetuseks loodame, et meie tähelepanekud on Teile abiks edasisel menetlusel ja aitavad kaasa sobivate meetmete leidmisel probleemi lahendamiseks. Soovime panustada ka edasises menetluses, mistõttu palume meid hoida järgmiste sammudega kursis. Oleme valmis ka kohtumiseks, et oma arvamust suuliselt selgitada ning edasisi lahendusvariante arutada</p>	<p>Selgitame. Venekeelse elanikkonna toomine Eesti inforuumi ja nende hoidmine selles on laiem teemadering, mille osalised on mitmed asutused oma pädevuste piires.</p>

Rahapesu andmebüroo	Rahapesu Andmebüroo (edaspidi RAB) tänab antud võimaluse eest esitada oma arvamus ja ettepanekud meediateenuste seaduse muutmise seaduse väljatöötamise kavatsusele. Olles läbi vaadanud meediateenuste seaduse muutmise seaduse väljatöötamise kavatsuse dokumendi anname teada, et meie poolt märkuseid ja ettepanekuid ei ole. Samas ootame huviga arutelusid.	Teadmiseks võetud.
JUM	VTK kohaselt soovitakse üle võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92), artikkel 7a, mis lubab liikmesriikidel võtta meetmed, et tagada üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste sobiv esiletoomine. Artikli ülevõtmisega oleks võimalik määrata üldist huvi kandvate programmide asetus näiteks telerit avades loetelu alguses ning elektroonilistes saatekavades ja veebitelevisioonis esile tõstetult. Palume eelnõu koostamise etapis mõju hindamisel välja tuua, milline on teenuseosutajate pakutav tänane programmide kuvamise järjekord, kas ja milliseid probleeme on sellega esinenud (nt kas eestikeelsed kanalid on loetelus väga kaugel) ning kui suurel määral see järjekord võiks tulevikus muudatuse järgselt erineda.	AVMSD artikkel 7a ülevõtmine käesolevast eelnõust välja jäetud.
	2. VTK-s on ühe lahendusena pakutud teleprogrammide taasedastamise litsentseerimist. VTK kohaselt võimaldab see muu hulgas vähendada võimaliku ebaseadusliku sisu või keelatud tegevuste monitooringuga seotud TTJA kulusid. Märgime, et viidatud loakohustus võib olla vajalik, kuid teleprogrammide sisu kontroll ehk meediamonitooring peab ka edaspidi tõhusalt toimima. Palume eelnõu koostamise etapis hinnata selle muudatuse kultuurilist mõju, sh mõju meediale, samuti palume esitada statistika taasedastatavate kanalite lisandumise kohta. See võimaldaks paremini avada probleemi, mida teleprogrammide taasedastamise loastamine aitab paremini lahendada kui nende sisu järelevalve. Juhime tähelepanu, et majandustegevuse seadustiku üldosa seadusest tulenevalt on korrektne termin luba, mitte litsents.	Seletuskirja täpsustatud. Selgitame – tõhus meediamonitooring jätkub ka edaspidi. VTK-s esitatud viide loamenetluse raames võimalike TTJA kulude kokkuhoidmise osas oli mõnevõrra eksitav. Meediauuringud näitavad meediakanalite jälgimise ja inimeste meelsuse vahelist korrelatsiooni. Lisaks näitavad meediamonitooringu tulemused, et pärast Venemaa kanalite edastamise piiramist on neid jälginud inimesed leidnud ja jälgima asunud eesti meediakanaleid. Näiteks võrreldes 2019. aasta uuringuga on 2023. aastal vähenenud Venemaa telekanalite vaatamine 11%-lt 4%-le Eesti elanikkonnast. Samal perioodil on ETV+ vaadatavus kasvanud aga üle kahe korra. Nendele andmetele tuginedes võib väita, et negatiivse

	Seega palume eelnõus ja seletuskirjas kasutada termineid luba, loakohustus, loastamine.	mõjuga kanalite pakkumise vähenedes leiavad inimesed üles eesti kanalid ning saavad osa nende infoväljast. Muudatus ei piira sõna- ega ajakirjandusvabadust, vaid takistab agressorriike kasutamast Eesti informis Eesti julgeolekut ohustavaid infovälvi. Muudatus ei ohusta mingilgi moel vaba ja mitmekesise ajakirjanduse tegevust ja võimekust levitada erapooletut ja tõepõhist teavet ning arvamusvabadusel põhinevaid väärtushinnanguid. Eesti on demokraatlik õigusriik, mille tugisammasteks on vaba ajakirjandus, arvamuste mitmekesisus ja meedia erapooletus ning see on osa Eesti julgeolekust.
	3. Palume eelnõu koostamise etapis arvesse võtta ka kirjale lisatud VTK failis esitatud märkused ja kommentaarid.	Seletuskirja täpsustatud.
SIM	SIM märkused on esitatud AK-na.	Märkustega on arvestatud või need on teadmiseks võetud, samuti on täpsustatud seletuskirja.
TTJA	Toetame VTK-s toodud ettepanekuid, kuid leiame, et eelnõu ettevalmistamise etapis vajavad ettepanekud täiendavat analüüsi, nt ettepanekute tehniline teostatavus, sellega kaasnevad kulud ettevõtjatele ja regulaatorile seatavate lisaülesannete teostamiseks vajalik ressursid. VTK-s nähakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) ette õigus enne telekanali taasedastamise loa väljastamist konsulteerida Rahapesu Andmehürooga saamaks teavet meediateenuse osutaja võimaliku seose kohta Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või rahvusvaheliste sanktsioonidega ja Kaitsepolitseiametiga saamaks hinnangut taotluses märgitud meediateenuse võimaliku ohu kohta riigi julgeolekule.	
	Teeme ettepaneku kaaluda eelnõu ettevalmistamisel sätestada nii tele- kui raadiolubade taotluste läbivaatamisel TTJA-le õigus enne loa väljastamise üle otsustamist konsulteerida Rahapesu Andmehüroo ja Kaitsepolitseiametiga. Ühtlasi teeme ettepaneku täiendada meediateenuste seaduse (MeeTS) §-i 44 lõikega 3, mille alusel oleks TTJA-l õigus keelduda tegevusloa andmisest, kui	Arvestatud.

	meediateenuse osutajal ilmnevad seosed sanktsioonidega või meediateenusega kujutatakse ohtu riigi julgeolekule.	
	<p>Soovitame eelnõusse lisada meediateenuse osutaja kohustus tagada faktide ja sündmuste tõene, erapooletu ja tasakaalustatud esitamine uudistesaadetes soodustamaks arvamuste vaba kujunemist.</p> <p>Ajakirjanduse suhtes on ühiskonnal kõrgendatud ootus, et teavet antakse edasi objektiivselt ehk kajastatakse erinevate poolte nägemusi ja seisukohti. Rahvusvahelise Ajakirjanike Föderatsiooni üleilmse ajakirjanike eetikahartal kohaselt peab ajakirjanik kindlustama, et tema edastatud faktid on tõesed ja kommentaarid ning arvamused on selgelt faktidest eristatud. Eetikaharta järgi peetakse ajakirjanduses ebaprofessionaalseks mh faktide moonutamist, laimamist, mustamist, põhjendamatuid süüdistusi.</p> <p>Viimastel aastatel on eriti selgelt ilmnenu desinformatsiooni negatiivne mõju inimeste tervisele ja elule, demokraatlikele protsessidele ja nende legitiimsusele, avalikule korrale ja riigi julgeolekule. Desinformatsiooni kujutatav oht on ilmnenu nii COVID-19 pandeemia kui Venemaa täiemahulise agressiooni käigus Ukraina vastu. Seetõttu on oluline, et riik võtaks kõikvõimalikud meetmeks kaitsmaks eetilist vaba ajakirjandust, rahva tervist ja põhiseaduslikku korda ajakirjanduse varjukeebi all tegutsevate desinformaatorite eest.</p> <p>Sarnased kaitsemeetmed desinformatsiooni eest on ette nähtud näiteks Piiriülese televisiooni Euroopa konventsioonis (art 7 lg 3)2, Läti elektroonilise massimeedia seaduses (V peatükk, art 24 lg 4)3 ja Suurbritannia mediaregulaatori Ofcom ringhäälingu koodeksis (V jagu)4.</p>	<p>Selgitame. Eesti inforuum on välise negatiivse mõjutustegevuse eest paremini kaitstud käesoleva seadusemuudatusega loodava taasedastamisteavituse menetluse kaudu.</p> <p>Eesti enda meediateenuste osutajatele on ettepanekus loetletud nõuded eneseregulatsiooni korras juba nagunii igapäevase tegutsemise standardiks ning üleregulatsiooni vajadus puudub. Eesti on demokraatlik õigusriik, mille tugisammasteks on vaba ajakirjandus, arvamuste mitmekesisus ja meedia erapooletus ning see on osa Eesti julgeolekust.</p>
	Samuti teeme ettepaneku eelnõu väljatöötamise käigus kaaluda võimalust anda TTJA-le pädevus nõuda Eesti turule suunatud meediateenuse osutajatelt, täpsemalt tellitava audiovisuaalmeedia teenuste pakkujatelt (nt Netflix, HBO), turu statistilisi andmeid (nt Eesti kasutajate hulk).	Käesolevas eelnõus seda teemat ei kajastata.

	Ühtlasi teeme ettepaneku pärast VTK tagasiside analüüsimist viia läbi arutelu nii meediateenuse osutajate kui meediateenuse taasedastajatega.	
RAM	1.Väljatöötamise kavatsuse kohaselt võib kavandatud teleprogrammide taasedastamise loa menetlus suurendada Rahapesu Andmebüroo töökoormust, sest nendega võib olla vaja konsulteerida, et tuvastada taasedastatava teleprogrammi tegelikud kasusaajad. Palume kaasata Rahapesu Andmebüroo eelnõu kooskõlastamisse.	Arvestatud.
	2. Eelnõu koostamise ajaks tuleb täpsustada, kas ja kuidas katab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet suurenenud koormuse kasvust tuleneva lisavahendite vajaduse ning see tuleb kajastada eelnõu seletuskirjas.	Info lisatud seletuskirja.